

OBLICI I VRSTE GLASOVANJA U NADZORNOM ODBORU S POSEBNIM OSVRTOM NA SUZDRŽANOST ČLANA

*Forms and Types of Voting in the Supervisory Board with Special Emphasis on
Abstention*

Vrsta rada: stručni članak

Datum predaje: [05.05.2026.]

Ime i prezime autora: prof. dr. sc. Hana Horak

Institucija / organizacija: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

E-adresa autora: hhorak@net.efzg.hr

Sažetak

Rad analizira oblike i vrste glasovanja u nadzornom odboru u hrvatskom pravu društava, s posebnim naglaskom na pravnu prirodu i učinke suzdržanosti člana. Polazeći od normativnog okvira Zakona o trgovačkim društvima (ZTD), razmatra se pojam „danih glasova“ kao temelj za utvrđivanje većine te njegov odnos prema suzdržanosti. Posebna se pozornost posvećuje odredbi čl. 267. ZTD-a o odlučivanju nadzornog odbora te čl. 272. ZTD-a o dužnostima njegovih članova. U radu se razmatraju i doktrinarna stajališta, osobito pristup akademika Jakše Barbića, prema kojem suzdržanost, iako formalno dopuštena, može biti nespojiva s dužnošću aktivnog sudjelovanja u odlučivanju. Zaključno, rad nudi smjernice za praksu, uključujući potrebu preciznijeg uređenja glasovanja putem poslovnika nadzornog odbora.

Ključne riječi

nadzorni odbor, glasovanje, suzdržanost, Zakon o trgovačkim društvima, dužna pažnja, odgovornost članova

1. Uvod

Donošenje odluka u nadzornom odboru predstavlja temeljni instrument ostvarivanja nadzorne funkcije u sustavu dioničkog društva. Iako Zakon o trgovačkim društvima (dalje: ZTD) uređuje osnovna pravila odlučivanja, pojedini aspekti glasovanja, osobito institut suzdržanosti, nisu izričito normirani.

Upravo zbog toga pitanje suzdržanosti zahtijeva tumačenje u svjetlu općih pravila odlučivanja i dužnosti članova nadzornog odbora. Cilj rada jest analizirati oblike glasovanja, razjasniti pravni položaj suzdržanosti te procijeniti njezinu dopuštenost s aspekta dužne pažnje i odgovornosti.

2. Kontekst i važnost teme

U suvremenom korporativnom upravljanju naglašava se aktivna i odgovorna uloga nadzornog odbora. Donošenje odluka nije puko formalno glasovanje, već proces koji pretpostavlja informirano i savjesno odlučivanje (Tipurić, 2006).

U tom kontekstu, suzdržanost predstavlja specifičan oblik ponašanja koji može imati pravne i upravljačke implikacije. Iako formalno ne utječe izravno na većinu, njezina učestalost i razlozi mogu biti relevantni za ocjenu postupanja člana nadzornog odbora.

3. Glavni analitički okvir

Glavni analitički okvir predstavljen je kroz normative te pravnu prirodu suzdržanosti. Obje bitne implikacije opisane su u ovom poglavlju.

3.1. Normativni okvir odlučivanja prema ZTD-u

Prema čl. 267. st. 1. ZTD-a, nadzorni odbor može donositi odluke ako u odlučivanju sudjeluje najmanje polovica propisanog broja članova, ali ne manje od tri (Zakon o trgovačkim društvima [ZTD], 1993/2024, čl. 267. st. 1).

Sukladno čl. 267. st. 2. ZTD-a, ako statutom nije drukčije određeno, odluke se donose većinom od danih glasova (ZTD, 1993/2024, čl. 267. st. 2).

Iz navedene formulacije proizlazi razlikovanje između:

- ukupnog broja članova
- broja članova koji sudjeluju u odlučivanju
- broja „danih glasova“

Pojam „danih glasova“ obuhvaća samo glasove „za“ i „protiv“, što je ključno za razumijevanje pravnog učinka suzdržanosti.

U praksi nadzornih odbora mogu se razlikovati sljedeći oblici glasovanja:

- glas „za“
- glas „protiv“
- suzdržanost
- neglasovanje zbog izuzeća

Način glasovanja i njegovu javnost potrebno je urediti poslovníkom nadzornog odbora (Tipurić, 2008) kako bi se izbjegla različita pravna tumačenja. U slučaju da to nije učinjeno, člankom 267. st. 4. ZTD-a propisano je da se glas u nadzornom odboru može dati usmeno, pismom, telefonom, telegrafom, telefaksom i drugim tehničkim sredstvima ako se tome ne usprotivi nijedan član nadzornog odbora.

3.2. Pravna priroda suzdržanosti

Suzdržanost predstavlja situaciju u kojoj član nadzornog odbora sudjeluje u radu, ali ne daje glas „za“ niti „protiv“. ZTD ne sadrži izričitu zabranu suzdržanosti niti obvezu aktivnog glasovanja.

S obzirom na to da se odluke donose većinom „danih glasova“, suzdržanost:

- ne ulazi u broj glasova „za“
- ne ulazi u broj glasova „protiv“
- smanjuje ukupnu osnovicu za izračun većine

U funkcionalnom smislu, suzdržanost djeluje kao oblik neglasovanja, ali uz činjenicu da član sudjeluje u radu tijela.

Prema čl. 272. st. 1. ZTD-a, članovi nadzornog odbora dužni su djelovati u interesu trgovačkog društva te se na njih na odgovarajući način primjenjuju odredbe o dužnoj pažnji i odgovornosti članova uprave (ZTD, 1993/2024, čl. 272. st. 1).

Iz toga proizlazi da član nadzornog odbora mora:

- biti informiran o predmetu odlučivanja
- aktivno sudjelovati u raspravi
- donositi odluke u interesu društva

U tom kontekstu, suzdržanost nije per se protivna pravu, ali može biti problematična ako predstavlja izbjegavanje donošenja odluke u situacijama koje to zahtijevaju.

Akademik Jakša Barbić u okviru sustavne obrade prava društava naglašava aktivnu funkciju nadzornog odbora u procesu odlučivanja (Barbić, 2013). Iz takvog pristupa proizlazi da se od člana očekuje jasno opredjeljenje, a ne pasivno suzdržavanje.

Suzdržanost stoga, iako formalno dopuštena, može biti nespojiva sa standardom dužne pažnje ako dovodi do izbjegavanja odgovornosti.

Potrebno je razlikovati suzdržanost od izuzeća od glasovanja.

Prema čl. 263.b st. 2. ZTD-a, član nadzornog odbora nema pravo glasa u određenim situacijama povezanih osoba ili potencijalnog sukoba interesa (ZTD, 1993/2024, čl. 263.b st. 2).

U takvim slučajevima:

- član se ne može odlučiti „suzdržati“
- već je obvezno isključen iz glasovanja

Time se jasno razgraničuje diskrecijska suzdržanost od pravno obveznog izuzeća. Zapisnik kako je to i regulirano ZTD-om od iznimne je važnosti te glasovanje kao takvo kao i cjelokupni slijed mora biti evidentirano.

Prema čl. 264. st. 2. ZTD-a, zapisnik mora sadržavati bitan sadržaj rasprave i donesene odluke (ZTD, 1993/2024, čl. 264. st. 2). U praksi se u zapisnik unose i pojedinačni glasovi, uključujući suzdržanost.

S obzirom na normativnu otvorenost, poslovnik nadzornog odbora može detaljnije urediti:

- način evidentiranja suzdržanosti

- obvezu njezina obrazlaganja
- posebna pravila za određene vrste odluka

Ovo su bitne implikacije za upravu i nadzorni odbor koje je potrebno regulirati poslovníkom no u slučaju da ga nema potrebno je voditi računa o tome da je suzdržanost pravno dopuštena, ali se mora primjenjivati restriktivno u svjetlu dužne pažnje. Preporučuje se obrazlaganje odluke i evidentiranje u zapisniku. Kako bi se izbjegla različita tumačenja poslovníkom nadzornog odbora potrebno je precizirati pravila glasovanja. U slučaju sukoba interesa mora se primijeniti izuzeće, a ne suzdržanost.

4. Implikacije za upravu, nadzorni odbor i praksu

Suzdržanost je pravno dopuštena, ali se mora primjenjivati restriktivno u svjetlu dužne pažnje.

- preporučuje se njezino obrazlaganje i evidentiranje u zapisniku
- poslovníkom nadzornog odbora potrebno je precizirati pravila glasovanja
- u slučaju sukoba interesa mora se primijeniti izuzeće, a ne suzdržanost

5. Zaključak

Suzdržanost pri glasovanju predstavlja pravno dopušten, ali funkcionalno osjetljiv institut. Normativni okvir ZTD-a, osobito čl. 267. i čl. 272., omogućuje njezinu primjenu, ali istodobno postavlja standard aktivnog i savjesnog djelovanja.

Stoga se može zaključiti da suzdržanost nije nezakonita sama po sebi, ali u određenim okolnostima može biti nespojiva s dužnošću člana nadzornog odbora. U tom smislu, njezina pravilna primjena ovisi o okolnostima konkretnog slučaja i razini profesionalne odgovornosti članova.

Literatura

Barbić, J. (2013). Pravo društava. Knjiga druga: Društva kapitala. Svezak 1: Dioničko društvo (6. izmijenjeno i dopunjeno izd.). Organizator.

Tipurić, D. (2006). Nadzorni odbor i korporativno upravljanje. Sinergija nakladništvo.

Tipurić, D. (ur.). (2008). Korporativno upravljanje. Sinergija.

Zakon o trgovačkim društvima. Narodne novine, br. 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 125/2011, 111/2012, 68/2013, 110/2015, 40/2019, 34/2022, 114/2022, 18/2023, 130/2023, 136/2024.